

1ste Prioritets Panteret i Ejendommen Gade-Nr. 123 paa Skovvejen.

^{174/89}. Et fra de samvirkende Fagforeningers Fællesbestyrelse her i Byen fremkommet Andragende om Understøttelse til et Besøg for Foreningernes Medlemmer paa Udstillingen i Paris blev foreløbig udsat.

Om Behandlingen af et Andragende fra Haandværkerforeningen om Rejseunderstøttelse for Haandværkere se Sag Nr. ^{248/89} i Mødet den 25de Juli og flere efterfølgende Møder.

Mødet den 24de Maj.

I Borgmesterens Sygdomsforfald leledes Forhandlingerne af cand. juris, Forretningfører Speyer under Forventning af Stiftamtets Sanction.

^{308/88}. Efter at den fungerende Formand havde meddelt Oplysning om, at det af Aarhus Amtsråd og Byråd nedsatte kombinerede Udvalg havde anmodet Proprietær S. Frich paa Amtets Vegne og Murmester R. Nielsen paa Byens Vegne om i Fællesskab at afgive et Skjøn over Værdien af Raad- og Arresthuset med tilsliggende Grund, for at Udvalget derpaa kunde søge et Grundlag for videre Forhandling med Amtsrådet, samt at de fornævnte Skjønsmænd i Anledning heraf under 1ste d. M. havde udtalt, at Raad- og Arresthuset i Aarhus med tilsliggende Grund for Tiden formentlig kunde ansættes til en Værdi af 120,000 Kroner, bemyndigede man Byrådets Medlemmer af fornævnte kombinerede Udvalg til — forinden videre foretages — at søge saglig Bistand hos Arkitekt, Professor Dahlerup, til Tilvejebringelse af en Plan for en eventuel Omdannelse af Raadhuset til ubelukkende Brug for Aarhus Kommune. (Se Mødet den 29de August.)

^{69/89}. Til som delegerede paa Kommunens Vegne at deltage i den til den 10de og 11te Juli forestaaende 8de Samling af den danske Kjøbstadsforening — se Mødet den 28de Februar —, valgtes Formanden, Speyer, Hald, Mørk og Meyer.

(Se Mødet den 15de August.)

^{168/89}. Et Andragende om, at den Enke Martha Jensen af Kolera Komiteens Legat ydede aarlige Understøttelse

i Betragtning af hendes Alder og trængende Forfatning maatte blive noget forhøjet, kunde Byraadet ikke tage til Folge, da den Understøttelse, der udredes af dette Legat, endnu overstiger den aarlige Rente, og Kapitalen saaledes maatte angribes, hvilket ikke i dette Tilfælde imod Givernes Dufte tør finde Sted.

172/89. Til Efterretning og videre Besjæftigjorelse for Andrageren toges en fra Stiftamtet modtagen Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 30te f. M., hvori dette i Anledning af en fra en herværende Auktionsholder fremkommen Klage over, at en af ham til Overligningskommissionen her i Byen indgiven Klage over Storrelsen af den ham for indeværende Aar paalignede Formue- og Lejlighedsafsat til Aarhus Kommune ikke er tagen til Folge, udtaler, at Afgjorelsen af den fremtomne Skatteklage henhører endeligt under Overligningskommissionen, jfr. Lov af 26de Maj 1868 § 17, og at Ministeriet derfor ikke ser sig i Stand til at foretage videre i Sagen.

175/89. Et Andragende om Tilladelse til i Sommer at maatte anbringe et saakaldet Skydehus paa Ferdinandspladsen i Riss Skov kunde ikke bevilges, da Skovudvalget forment, at der allerede der var anbragt alt, hvad der var Plads til af den Slags Forskyltelsesanstalter, og derfor havde fraraadet Andragerens Begjæring.

179/89. Budgetudvalget afgav Beretning om, hvad der hidtil var foretaget i Anledning af Optagelsen af et nyt Laan paa c. 1,000,000 Kroner, og udbad sig Bemyndigelse til at arbejde videre paa det givne Grundlag, hvilket blev tilladt, ligesom ogsaa at fornævnte Udvalg maatte sende et Underudvalg til Kjøbenhavn for at forhandle med de herværende Pengeinstituter, hvis saadant gjordes fornødent, om Laanets Stiftelse.

(Se Mødet den 17de Juni.)

181/89. Efter derom foreliggende Andragende tilslodes det „den frifindede Vælgerforening“ paa de sædvanlige Vilkaar med Hensyn til Ordens Overholdelse m. v. at afholde en Grundlovsfest i „Vennelyst“ den 5te n. M.

183/89. Efter derom gjort Meddelelse bifaldt Byraadet, at Formanden paa Forligskommissær Mellemanns eget An- og Tilsvær havde meddelt exam. jur. C. Hansen Konstitution

til at varetage de hin paahvilende Forretninger som Medlem af Forligskommissionen for Aarhus Amts 1ste Forligskreds under Nellesmanns Graværelse paa en Rejse fra den 21de til den 24de d. M.

^{185/89.} Fra Foreningen af Haandværkere og Fabrikarbejdere til gjenfærdig Understøttelse var der fremkommet Andragende om Tilskud af Kommunens Kasse til Dækning af det ved Udgangen af Aaret 1888 i Foreningens Kasse tilstedeværende Underud, som Foreningen oplyser hidrører fra de foregaaende Aars uheldige Sygeforshold, da Aaret 1888 taget for sig alene har medført en lille Fremgang i Foreningens Status.

Man besluttede at anmode Formanden og Mødt om som Udvalg at afgive Erklæring over dette Andragende.

(Se Mødet den 29de Avgust.)

^{186/89.} Efter Indstilling af Udvalget for Inddæmningen af Grunden foran det gamle Ridehus og Saltværket m. v. tiltraadte Byraadet for Kommunens Vedkommende en af Udvalget med Kjøbmand D. Langballe som Gjer af Saltværket indgaaet Overenskomst om Regulering af Grænsen imellem de nævnte to Ejendomme, hvorefter de Arealer, der gjenfærdig afstaaes, omtrent ere lige store, medens Bolværkslængden fremtidig bliver for Saltværket 102' og for Ridehusgrunden 109'.

^{187/89.} Efter derom foreliggende Andragende tilslødes det den herværende Højrevælgerforening og konservative Klub at afholde en Grundlovsfest i Nis Skov den 5te Juni d. A. paa de sædvanlige Billaar med Hensyn til Ordens Overholdelse m. v.

^{189/89.} Efter derom fra Timelærerinde, Frøken Karen Tøttrup foreliggende Andragende, der er anbefalet af Udvalget for Skolevæsenet, tilslød Byraadet, at hun, for hvem der allerede i c. 4 Maaneder har været holdt Vikar i hendes Sygdomsforsald, indtil videre vedblivende maa nyde sin Gage, for at hun paany kan give sig i Kur i Kjøbenhavn for en Sygdom, hvoraf hun har havt et Tilbagefald.

^{190/89.} Fra Udvalget for Skolevæsenet var der modtaget følgende Indstilling af 14de d. M.:

„Der har oftere til undertegnede Udvalg samt ved direkte Andragende til Byraadet været stillet Anmodning fra Beboere i Reginehøjkvarteret, om enten at foranledige en Skole opført der eller paa anden Maade at afhjælpe de Ulemper, der ere forbundne med, at Børnene fra dette

Kvarter skulle søge Nordre Bysskole. Navnlig om Vinteren har dette sine store Vanskeligheder, især for mindre Børn, da disse som Følge af de fleste Beboeres økonomiske Forhold kun ere daarligt udrustede til at færdes den lange Vej.

Der har været gjort flere Forsøg paa at oprette private Skoler, men uden Støtte kunne saadanne ikke bestaa, da Beboernes Evne til at udrede Skolepenge kun er meget ringe. For Tiden er der en saadan privat Skole, oprettet af „Udvalget for Reginehøjs Fremme“, hvis Formand er Gartner Hakon Nielsen, men den vilde være ophørt, hvis ikke Byraadet var kommet den til Hjælp med et Tilskud paa 200 Kr., for hvilket den er holdt gaaende i Aarets første Kvartal.

Efter Anmodning af nævnte Udvalg har Skolekommissionen besøgt denne private Skole for at tage Lokalteterne i Ojesyn, og har derefter forhandlet med Skoleudvalget om, ved hvilke Forholdsregler man bedst vil kunne imødekomme Trangen til en Skole paa Reginehøj.

At oprette en offentlig Kommuneskole tør man for Tiden ikke tilraade; dels vilde en saadan faa et for ringe Antal Klasser til, at Undervisningen kunde svare til den, der gives i Aarhus Skoler, og dels vilde den muligvis ikke passe i en fremtidig Ordning af Kommunens Skoleforhold, især da man ikke nu kan have en Oversigt over, hvorledes Bebyggelsen i de udenbys Kvarterer i den nærmeste Fremtid vil foregaa. Derimod maa man for Tiden anse det for hensigtsmæssigere at støtte den bestaaende private Skole gennem „Udvalget for Reginehøjs Fremme“, hvorved ingen fremtidig Ordning foregribes, men man er frit stillet, naar Spørgsmaalet om en Udvidelse af Kommunens Friskoler kommer til at foreligge.

Skolelokalet med Bolig for Læreren er af nævnte lokale Udvalg lejet indtil 1893 for c. 200 Kr. aarlig. Naar hertil kommer Udgifter til Brændsel og Belysning samt Løn til Læreren, vil Skolen ikke kunne holdes for mindre end 800 à 1000 Kr. aarlig. At forlange Kontingent af de skolegængende Børns Forældre vil være frugtesløst, da Fler-tallet af dem ikke er i Stand til at yde saadant, hvorfor Skolens Opretholdelse er betinget af, at Kommunen tilskyder

ovennævnte Beløb; men man maa herved gjøre opmærksom paa, at der i saa Fald paa anden Maade opnaas en Besparelse, idet en stor Del Børn fra Reginehøj, som nu gaa i Nordre Bysskole, utvivlsomt ville søge Privatskolen, naar Undervisningen der bliver fri. Da der imidlertid kun er 1 Skolelokale, kan der kun undervises 2 Klasser, 1 om Førmiddagen og 1 om Eftermiddagen, hvorfor man maa anse det nødvendigt for Undervisningens tilbørlige Fremme, at Skolen kun har Elever indtil 10 Aars Alderen, men af Børn mellem 6 og 10 Aar findes paa Reginehøj 60 à 70, altsaa netop et passende Antal til 2 Klasser.

I Henhold til ovenstaaende vil man tillade sig at indstille til det ærede Byraad:

1. at dette for den tilbageværende Del af 1889 stiller et Beløb af 600 Kr. til Udvalgets Disposition til dermed at opretholde Privatskolen paa Reginehøj, idet man forbeholder sig i Budgetforslaget for 1890 at fremkomme med Forslag om Bevilling for næste Aar;
2. at der til Bevillingen knyttes den Betingelse, at Skolen kun underviser Børn under 10 Aar;
3. at Byraadet (eller Skoleudvalget paa dets Vegne) ikke træder i direkte Forbindelse med Skolen, men med „Udvalget for Reginehøjs Fremme“, til hvilket det bevilgede Beløb efterhaanden udbetales.“

Denne Indstilling tog Byraadet til Følge, og bevilgedes derfor det til Planens Gjennemførelse for i Aar nødvendige Beløb af 600 Kroner.

^{191/89.} Efter derom fra Udvalget for Skolevæsenet i Skrivelse af 11te d. M. foreliggende Indstilling, der tillige indeholder en Meddelelse for Elevantallet og Ordningen i samtlige Bysskoler, efter at den aarlige Examen og Indskrivning af ny Elever har fundet Sted, bifaldt Byraadet, at der paa Grund af Elevantallets Stigen maa oprettes en ny Hovedskoleklasse i Søndre Bysskole.

^{192/89.} Efter derom af Udvalget for Byens og Lmegnens Forstjønne foretagen Indstilling meddeles der Værten i „Vennehjst“ Tilladelse til Søndagene den 26de d. M. og den 16de i n. M. at afholde beaholdsviis Stiftelsesfest for den konservative Klub og Fest for Afholdssforeningen.

193/89. Efter Forslag af Indkvarteringskommissionen vedtog Byraadet at tilskrive Indenrigsministeriet saaledes:

„Ved Decision af 29de Marts d. A. § 2 til Opgjørelsen over den Aarhus Kommune tilkommende Godtgørelse for ordinær Indkvartering i 1ste Halvaar 1887 har Indenrigsministeriet resolveret, at der, efter at den imellem Krigsbestyrelsen og Kommunen i 1887 afsluttede Overenskomst er traadt i Virksomhed, ikke tilkommer Kommunen Ret til det Tillæg pr. Underofficer af 36 Kr. aarlig, der hidtil er blevet ydet til Underofficerernes Kvartergodtgørelse.

Under de forud for Overenskomstens Afslutning gaaende Forhandlinger var det ikke blevet omtalt, at denne Godtgørelse — der tilkommer andre Garnisonsbyer og ogsaa tidligere er kommen Aarhus til Gode og endnu gjør det, for saa vidt angaar den her garnisonerende Artilleri-afdeling, som endnu ikke omfattedes af Overenskomsten — skulde bortfalde, og Byraadet havde saa meget mindre Grund til at tro, at Overenskomsten kunde berøve Kommunen denne Godtgørelse, som det udtrykkelig var fremhævet fra Byraadets Side, jfr. sammes Skrivelse til Aarhus Stiftamt af 23de Oktober 1886, at en af Hovedbetingelserne for, at Kommunen vilde indgaa paa Bygning af nye Kaserne, var, at det økonomiske Udbytte skulde være noget større end hidtil, medens Indtægten af samtlige 3 Kaserne, naar det omhandlede Tillæg skulde bortfalde, vilde blive c. 2000 Kr. mindre og i det hele ringere end før Overenskomsten.

I Overensstemmelse med denne Byraadets Opfattelse var det, at man i Opgjørelsen om Indkvarteringsgodtgørelse beregnede Kommunen det omhandlede Tillæg til gode.

Naar det høje Ministerium nu har fortolket Overenskomsten derhen, at den ikke hjemler Kommunen den omspurgte Ret, skal man, idet man henleder Opmærksomheden paa, at Kommunen vil have større Udgift af de Underofficerslejligheder, som tilvejebringes i Kaserne, end af dem, som tidligere ydedes i Byen, og idet man skal henstille, om ikke Villighed taler for, at Aarhus, der har strakt sig saa vidt for at tilvejebringe gode Kaserneforhold, ikke stilles mindre gunstigt end andre Garnisonsbyer, tillade sig

at anholde om, at den omhandlede Godtgjørelse fremdeles som hidtil maa tillægges Kommunen uanset Overenskomsten af 1887.

Naar der i Overenskomstens § 5 ikke særlig er henvist til dette Tillæg, maa man bemærke, at man har antaget, at Grunden hertil var den, at denne Forhøjelse af Kvartergodtgjørelse for Underofficerer ikke støtter sig til de sædvanlige Lovbestemmelser om Indkvartering, men til Bevillingen paa de foreløbige Finanslove.

(Se Mødet den 11te April under Sag ¹⁴⁰/₈₇ og herefter i Mødet den 25de Juli.)

Modet den 6te Juni.

I Borgmester Vestergaards Sygdomsforfald lededes Forhandlingerne af cand. juris Speyer i Medfør af Stiftamtets Konstitution af 1ste d. M.

¹⁸⁰/₈₆. Til Efterretning og videre fornøden Foranstaltning toges en igjennem Stiftamtet modtagen Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 27de f. M., hvorved der meddeles Samtykke til, at den i Ministeriets Skrivelse af 24de April f. A. (se Byraadets Møde den 17de Maj næstefter) tilbadte Indretning af en Operationsstue i Garnisonsygehuset maa finde Sted efter den af Byraadet i Møde den 1ste Novbr. f. A. vedtagne forandrede Plan, dog med den af Krigsministeriet anbefalede og af Byraadet tiltraadte Modifikation, at den i Planen omhandlede Dvn bliver en glat Stenovn og opstilles i seive Operationsstuen med Indsyring fra det derfra med en Væg adskilte Rum, hvilken Foranstaltning er antagen at ville medføre en Merudgift af omtrent 300 Kroner. (Se Mødet den 4de April d. A.)

Det tilføjes derhos i Skrivelsen, at et Beløb af $6\frac{1}{2}$ % af de til de omhandlede Arbejder medgaaende Udgifter, dog ikke udover $6\frac{1}{2}$ % af 737 Kroner, kan fra det Tidspunkt at regne, da Arbejderne ere fuldendte, tillægges det hidtil af Statskassen svarede aarlige Vederlag for Afgivelsen af Sygehuset.

¹⁵⁶/₈₈. Under 27de f. M. havde Byraadet modtaget et Andragende fra et af Grundejere paa Frederiksbjerg til Tilveje-